

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: T. H., narozený X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 8. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 11. 8. 2022, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) odeslanou dne 11. 10. 2022 domáhá zrušení rozhodnutí žalované označeného shora (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 30. 3. 2022, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná podle § 56 odst. 1 písm. e) ve spojení s § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 221/2022 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) snížila žalobci od 24. 4. 2022 výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, a to na základě závěrů posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Kladno (dále jen „OSSZ“) ze dne 24. 2. 2022, podle nějž jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 35 %.
2. Žalobce namítal, že posudkové hodnocení je v souladu s lékařskými nálezy odborných lékařů a jeho zdravotním stavem pouze z pohledu onkologického onemocnění, odhlédl

avšak od dalších jeho závažných zdravotních postižení. Posudkový lékař nedostatečně zkoumal zdravotní stav žalobce, jež si ani nepřizval k ústnímu jednání, a nepřihlédl dostatečně ani k obecným posudkovým zásadám uvedeným v úvodu kapitoly V přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), konkrétně řádně nezhodnotil úroveň žalobcových pracovních funkcí, (ne)zvládání zátěže a z toho plynoucí dopad na pracovní schopnost a zvládání denních aktivit. Žalobce má za to, že jeho zdravotní stav by měl být hodnocen podle položky 5d kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.

3. Pokud jde o lékařskou zprávu MUDr. P. ze dne 19. 5. 2022, podle žalobce není objektivní a úplná, neboť nepopisuje zhoršení zdravotního stavu v plné šíři. Od srpna do října 2021 totiž žalobce nemohl v noci spát, a nemohl pak přes den vůbec fungovat, zůstával spíše jen v posteli a byl obrovsky unavený. V té době se žalobci začaly vracet i příznaky obsedantně kompulzivní poruchy (OCD) v podobě nutkavého jednání a každodenních rituálů, což lékařská zpráva neuvádí. Informace o zlepšení v listopadu 2021 znamenala jen to, že polevily stavy masivní únavy. K psychologickému vyšetření u Mgr. K. ze dne 15. 3. 2022 dospívajícímu k závěru o středně těžkém až těžkém úzkostně depresivním ladění bránícím běžnému dennímu fungování a o zanedbaných somatických obtížích a masivním stavu únavy žalobce doplňuje, že v souvislosti s ohrožením covidem-19 v roce 2021 a prvních měsících roku 2022 dával přednost setrvání doma a neřešil zhoršující se zdravotní stav (bolesti zad a masivní únavu), čímž si nepomohl a jeho aktuální zdravotní stav je tak horší než v letech 2018-2019, kdy mu byl invalidní důchod prvně přiznán. Žalobce též souhlasně poukazuje na závěr neurologa MUDr. Z. K. ze dne 10. 5. 2022, že při svém zdravotním stavu není schopen pracovat. Žalobce zdůrazňuje, že jeho psychický stav zhoršuje jeho problémy s bederní páteří a ataky únavy, v důsledku čehož stěží zvládá péči o sebe a bydlení, a žádá, aby tato provázanost byla vzata v úvahu.
4. Žalovaná po podrobné rekapitulaci rozhodné právní úpravy a obsahu správního spisu včetně posudkových závěrů uvedla, že neshledala v posudkovém hodnocení žádné pochybení. Napadené rozhodnutí je řádně odůvodněno a je souladné s platnou právní úpravou. Podkladový posudek podle žalované splňuje požadavek úplnosti, správnosti a přesvědčivosti a jeho závěr vychází z objektivně zjištěného zdravotního stavu. Jedině posudkový lékař (a nikoliv jiní lékaři či žalobce dle subjektivního náhledu) je oprávněn podřadit zjištěné zdravotní postižení pod příslušnou položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a určit, zda jde o invaliditu a v jakém stupni. Protože žalobce nesouhlasí s medicínským posouzením svého zdravotního stavu a zpochybňuje posudkové hodnocení, žalovaná navrhlá provést ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „organizační zákon“) důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“), která je povolána k přezkumu zdravotního stavu a pracovní schopnosti pro účely soudního řízení. S ohledem na aktuálně zjištěný skutkový stav věci žalovaná navrhlá žalobu zamítnout.
5. V průběhu jednání, jež byl soud povinen nařídit, neboť ve věci prováděl nad rámec správního spisu dokazování posudkem posudkové komise MPSV v Praze, účastníci řízení setrvali na svých procesních stanoviscích. Žalobce zdůraznil, že se octil v takovém zdravotním stavu, že má občas dny, kdy se dokáže postarat jen o sebe. Má více nemocí (chronickou bolest zad, únavový syndrom a psychické onemocnění), přičemž jeho

zdravotní stav se nelepší, spíše se zhoršil. V minulosti mu byla nabídnuta dvě zaměstnání, z toho o jedno velmi stál, ale přesto nebyl schopen pro své zdravotní postižení nastoupit. Po snížení invalidního důchodu ani nemá prostředky na úhradu rehabilitací, které mu poskytovaly naději na zlepšení zdravotního stavu.

6. Soud neprováděl v žalobě navrhovaný důkaz listinami, které jsou součástí správního spisu (napadené rozhodnutí, posudky o invaliditě), neboť z nich soud bez dalšího vychází – správní spis není předmětem dokazování. Výslech žalobce pak soud nepovažoval za potřebný, jelikož rozhodující je zdravotní stav žalobce zjištěný lékaři. Toto odborné medicínské posouzení nemůže soud nahrazovat účastnickým výslechem.
7. Soud ze správního spisu zjistil, že v návaznosti na žádost ze dne 19. 8. 2019 o přiznání invalidního důchodu byl žalobce uznán invalidním ve třetím stupni od data 26. 10. 2018, jelikož jeho pracovní schopnost poklesla o 70 % v důsledku postižení těžkou neurotickou poruchou se somatickými obtížemi a obsedantně kompulsivní poruchou (OCD), která odpovídá položce 5d kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Ke změně hodnocení nedošlo ani v rámci kontrolní lékařské prohlídky, jež proběhla dne 14. 12. 2020.
8. Dne 24. 2. 2022 proběhla další kontrolní lékařská prohlídka, při které posudková lékařka OSSZ v nepřítomnosti žalobce na základě profesního dotazníku, lékařské dokumentace ošetřující lékařky a lékařské zprávy psychiatra ze dne 19. 10. 2021 dospěla k závěru, že je žalobce nadále invalidním již jen v prvním stupni, avšak trvale. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce označila úzkostně depresivní poruchu s OCD prvky. Uvedla, že sice má vedle úzkostné poruchy i OCD rysy, ale v současnosti nejsou popisovány výraznější odchylky, neproběhla ani hospitalizace, ani soustavná psychoterapie, a předchozí posouzení se tak jeví jako proklientské. Stav žalobce podle ní odpovídá středně těžkému funkčnímu postižení při neurotických poruchách ve smyslu položky 5c kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a je na místě jej hodnotit horní hranicí vyhláškou stanoveného rozpětí 35% poklesem pracovní schopnosti, přičemž tuto hodnotu podle ní nebylo na místě upravovat podle § 3 nebo § 4 vyhlášky o posuzování invalidity. Neurologické postižení posudková lékařka nehodnotila, jelikož nebylo doloženo.
9. S odkazem na závěr posudku posudkové lékařky OSSZ žalovaná vydala dne 30. 3. 2022 prvostupňové rozhodnutí, jímž žalobci ode dne 24. 4. 2022 snížila výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.
10. Žalobce prvostupňové rozhodnutí napadl námitkami, v nichž uvedl, že původně věřil v brzké uzdravení a o invalidní důchod žádat nechtěl. Bohužel se jeho zdravotní stav v průběhu epidemie Covid-19 i přes spolupráci s odborníky zhoršil. Chodí na terapie, masáže, cvičení a arteterapii a hledá si svou cestu. Jeho stav je ale mnohem horší než na začátku, a proto nechápe snížení invalidity. Navrhl proto, aby byl přezkoumán jeho zdravotní stav zpětně od počátku, kdy byl uznán invalidním. K žádosti žalobce přiložil četné lékařské zprávy.
11. Posudková lékařka žalované v nepřítomnosti žalobce zpracovala posudek ze dne 26. 6. 2022, v němž přihlédla též k nově předloženým lékařským zprávám z magnetické rezonance a z neurologie, stejně jako ke zprávě psychologky ze dne 15. 3. 2022 a psychiatra ze dne 19. 5. 2022. Shodla se s posudkovou lékařkou OSSZ, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je v závislosti na situačních faktorech kolísavá úzkostně depresivní porucha projevující se v mládí OCD příznaky, jež ale již

aktuálně nejsou dlouhodobě referovány. Žalobce je schopen docházet na terapeutické aktivity, masáže, jógu i k lékařům, a není tak důvod, aby nemohl docházet také do práce. Zdravotní postižení posudková lékařka také hodnotila podle položky 5c kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity poklesem pracovní schopnosti o 35 %, ale navíc přihlédla i doloženému degenerativnímu postižení páteře projevujícím se funkčně bolestivostí palce a sníženou citlivostí prstů levého chodidla, jež ale nebrání chůzi i bez kompenzačních pomůcek. Pro tento bolestivý páteřní syndrom s občasným vyzařováním po nervovém kořeni páteřního obrátle do levé dolní končetiny tak byl stanovený pokles pracovní schopnosti podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity navýšen o dalších 10 procentních bodů na konečných 45 %, což však nadále odpovídá invaliditě v prvním stupni.

12. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím ze dne 11. 8. 2022, jež žalobce převzal dne 12. 8. 2022, námitky zamítla a v odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že s ohledem na zjištěný pokles pracovní schopnosti toliko o 45 % nejsou splněny podmínky pro přiznání invalidity třetího ani druhého stupně.
13. Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v žalobou vymezeném rozsahu. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.
14. Soud s ohledem na argumentaci žalobce provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 11. 1. 2023. Žalobce byl jednání posudkové komise přítomen a byl přešetřen odbornou přísedící lékařkou z oboru psychiatrie. Posudková komise po rozboru všech posudkově významných lékařských zpráv shrnula, že žalobce byl v rozhodné době sledován pro středně těžkou depresivní poruchu a úzkostnou neurotickou symptomatiku s OCD rysy. Byly vykázaný výrazně snížená frustrační tolerance a středně těžké až těžké depresivní ladění s úzkostnou symptomatikou včetně somatizace. Pro své onemocnění nebyl nikdy hospitalizován. V rámci psychiatrického vyšetření při jednání posudkové komise bylo ověřeno, že žalobce je plně orientován, má však utlumené psychomotorické tempo, přiléhavé odpovědi přicházely až s menším zpožděním, kontakt byl sice ochotný, ale zabíhavý s nemožností udržet determinující linii, žalobcovo myšlení bylo pomalé, neproduktivní, ulpívavé a zabíhavé, zhoršena byla koncentrace i udržení pozornosti. Nebyl prokázán stihomam ani bludy, poruchy vnímání ani sebevražedné tendence, ale byly přítomny plochá emotivita, depresivní neodklonitelná nálada a úzkost projevující se rušivou OCD symptomatikou. Z hlediska tělesných obtíží pak žalobce má obtíže s bederní páteří, kde jsou v oblasti od druhého bederního obrátle až po první křížový obratel prokázány mírné degenerativní změny s mírným sekundárním zúžením páteřního kanálu mezi druhým a třetím a čtvrtým a pátým bederním obrátem a s výhřezem ploténky mezi třetím a čtvrtým bederním obrátem. Žalobce však nevykazoval známky ochrnutí končetin ani těžkého svalového ochabnutí, zvládal se postavit na špičky i paty a stejně tak zvládal cílený pohyb horních i dolních končetin.
15. V návaznosti na to posudková komise uzavřela, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je středně těžká depresivní porucha kombinovaná s úzkostnou symptomatikou včetně obsedantně kompulzivních rysů, kterou hodnotí na rozdíl od posudkových lékařek ve správním řízení podle položky 4c kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity poklesem pracovní schopnosti o 45 %. Pro toto zařazení bylo rozhodující, že u žalobce i přes léčbu přetrvávala středně těžká depresivní porucha. Toto hodnocení dále posudková komise navýšila s přihlédnutím k páteřnímu

postižení dle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity o dalších 5 procentních bodů na celkových 50 %, což již odpovídá invaliditě druhého stupně. Zdravotní stav však nebylo možné hodnotit podle položky 4d, jelikož nešlo o depresi těžkou s epizodami, které by vedly k poskytování ústavní péče, ani podle položky 5d téže kapitoly, již se domáhal žalobce, protože nešlo o OCD poruchu s neschopností kontaktu mimo přirozené prostředí, jež by vedlo k poskytování ústavní péče. U žalobce ani nedošlo k těžkému narušení společenských a pracovních funkcí a výkonu většiny denních aktivit. Samotný bolestivý páteřní syndrom by nezakládal invaliditu, jelikož by byl hodnocen dle položky 1b oddílu E kapitoly XIII přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity jen 20% poklesem pracovní schopnosti. Tento zdravotní stav byl dokládán již dřívějšími lékařskými zprávami, a byl tak dán již od vzniku invalidity dne 26. 10. 2018. Tehdejší hodnocení třetím stupněm invalidity však bylo nadhodnocené, jelikož nebyly naplněny vyhláškou stanovené požadavky, zejména onemocnění nevyžadovalo ústavní péči.

16. Soud po zvážení protichůdných posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobce dospěl k závěru, že jako přesvědčivější a logičtější lze hodnotit posudek posudkové komise MPSV v Praze, který vychází z nejúplnějších podkladů, jelikož posudková komise žalobce též osobně vyšetřila odbornou psychiatryní, přičemž zjistila, že u žalobce přetrvává středně těžká depresivní porucha. I když je doprovázena i středně těžkou úzkostnou poruchou a somatickými obtížemi, posudková komise správně určila podle § 2 odst. 3 věty poslední vyhlášky o posuzování invalidity za rozhodující zdravotní postižení depresivní poruchu, jelikož s tou vyhláška spojuje vyšší pokles pracovní schopnosti. Současné zohlednění páteřního postižení i tak vyžadovalo postup podle § 3 odst. 1 vyhlášky, nicméně řádné zohlednění společně působící tíže sbíhajících se zdravotních postižení již nebylo uměle blokováno maximálně dovolenou hranicí 10 procentních bodů. Druhý stupeň invalidity přitom lépe odpovídá tíži depresí, jež žalobci značnou měrou ztěžují efektivní zapojení do pracovního procesu.
17. Soud tudíž vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu, a neobstojí proto ani jeho odůvodnění. Proto soud napadené rozhodnutí zrušil jako nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek Posudkové komise MPSV v Praze ze dne 11. 1. 2023 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
18. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, žádné významné náklady řízení nevznikly, a tak se jejich náhrady vzdal. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 6. února 2023

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce